

Magozwe

- Lesley Koyi
- Wiehan de Jager
- Dikeledi Queen Phokane
- Sepedi
- Level 4

Toropong ye nngwe ya go dula e nyeuma batho, kgolekgole le bophelo bja go hlokomelwa bja ka gae, go be go dula sehlopha sa bašemane ba go hloka magae. Bašemane ba, ba be ba thabela go bona matšatši a hlaba a šuthelelana. Mosong wo mongwe, bašemane ba be ba phutha magogwa a bona morago ga go robala mabatong a go tonya. Go leka go raka phefo, ba ile ba gotša mollo ka ditlakala. Gare ga sehlopha seo sa bašemane, go be go na le yoo a bitšwago Magozwe. E be e le yo monnyane go bona ka moka.

Ge batswadi ba Magozwe ba hlokafala, o be a na le mengwaga ye mehlano fela. O ile a ya go dula le malome wa gagwe. Monna yo o be a sa mkgathalle. O be a sa mofe dijo tšeo di lekanego. O be a mo fa mošomo wo montši kudu.

Ge Magozwe a ipelaetša goba a botšiša, malome wa gagwe o be a mmetha. Ge Magozwe a botšiša ge eba a ka ya sekolong, o be a mmetha a be a re, “O setlaela seo se ka se ithutego selo.” Morago ga mengwaga ye meraro ya tshwaro ye mpe ye, Magozwe o ile a tšhaba ga malome wa gagwe. O ile a thoma go dula mebileng.

Bophelo bja mebileng bo be bo le bothata kudu. Bašemane ba bantši ba be ba swara boima go hwetša dijo. Ka nako ye nngwe ba be ba swarwa goba ba bethwa. Ge ba lwala go be go sena yoo a ba thušago. Sehlopha seo se be se phela ka tšhelete yeo ba e kgopelago bathong le go rekiša diplastiki le didirišwa tšeo di mpshafatšwago. Bophelo bo be bo le gape boima kudu ka lebaka la dintwa le dihlopha tše dingwe tša bašemane ba marabele bao ba bego ba rata go tšea taolo ya dikarolo tše dingwe tša toropo.

Ka tšatši le lengwe ge Magozwe a be a nyaka ka gare ga diolelamatlakala, o ile a hwetša puku ya dikanegelo, ya kgale, yeo e bego e gagogile. O ile a e phumola ditšhila gomme a e lokela ka gare ga lesaka la gagwe. Letšatši le lengwe le le lengwe o be a ntšha puku yeo a bogela diswantšho. O be a sa kgone go bala mantšu ao a ngwetšwego.

Diswantšho di be di hlaloša kanegelo ya mošemane yoo a ilego a gola a rata go ba mootledi wa difofane. Mosegare Magozwe o be a lora e le yena mootledi wa difofane. Ka nako ye nngwe o be a ipona e le yena mošemane yoo wa ka kanegelong.

Ka letšatši le lengwe go tonya, Magozwe o be a eme mmileng a kgopela bafeti. Monna yo mongwe o ile a tla go yena. “Dumela, ke nna Thomas. Ke šoma mo kgauswi, lefelong leo o ka hwetšago dijo,” monna yoo a realo. Monna yoo o ile a šupa ntlo ya go pentwa ka mmala wa namune, yeo e rulešwego ka tlhaka ye tala lerata. “Ke tshepa gore o tla ya gona gore o hwetše dijo,” monna yoo a realo a laetša go re o a mo kgopela. Magozwe o ile a lebelela monna yoo, a lebelela gape le ntlo yeo. “Mohlomongwe,” a realo Magozwe gomme a sepela.

Mo dikgweding tša go latela, bašemane ba mmileng ba tlwaela go bona sefahlego sa Thomas lefelong leo la bona. O be a rata go bolela le batho, kudu bao ba dulago mebileng. Thomas o be a theeletša dikanegelo tša batho tša maphelo a bona. O be a tloga a tiišitše go seo a se dirago a sa felepelo, a bontšha hlompha e sego lenyatšo. Ba bangwe ba bašemane ba ile ba thoma go ya moo ntlong ya mmala wo serolwane le tala lerata go hwetša dijo mo mosegareng.

Magozwe o be a dutše lebatong la mmileng a bogetše puku ya gagwe ya diswantšho, ge Thomas a fihla a dula kgauswi le yena. “Na kanegelo e bolela ka eng?” Thomas a botšiša. “E bolela ka mošemane yoo a ilego a ba mofofiši wa difofane,” Magozwe a fetola ka go realo. “Na leina la mošemane yoo ke mang?” gwa botšiša Thomas. “Ga ke tsebe, ga ke kgone go bala,” Magozwe a realo a bolelela tlase.

Ba ile ba re ge ba kopane ka letšatši le lengwe, Magozwe a thoma go anegela Thomas ditaba tša gagwe. O be a anega ka ga malome wa gagwe le go re ke ka baka la eng a tšhabile gae. Thomas o be a sa bolele kudu, le gona gase a botša Magozwe go re a dire eng, efela o be a mo theeletša ka šedi. Ka nako ye nngwe ba be ba bolela ge ba le dijong gona kua ntlong ya tlhaka ye tala lerata.

Ge Magozwe a fetša mengwaga ye lesome ya matswalo, Thomas o ile a mo fa puku ye mpšha ya dikanegelo. Puku ye e be e bolela ka mošemane wa go dula magaeng yoo a ilego a ba seapadi sa go tuma sa kgwele ya maoto. Thomas o ile a balela Magozwe kanegelo yeo makga a mantši go fihlela ka letšatši le lengwe a re, “Ke nagana gore ke nako ya go re o ye sekolong o ithute go bala. Wena o e bona bjang taba ye?” Thomas o ile a hlaloša go re o tseba lefelo leo bana ba dulago go lona gomme ba kgona go ya sekolong.

Magozwe o ile a nagana ka lefelo leo le le swa le go ya sekolong. A ipotšiša ga eba malome wa gagwe o be a sa bolele nnete naa, ge a be a re ke setlaela sa go se kgone go ithuta selo? Gona ge a ka bethwa gona moo lefelong leo le le swa? O be a tšhoga. “Mohlomongwe go kaone go dula mebileng,” a nagana bjalo.

O ile a hlalošetša Thomas maikutlo ao a go tšhoga.
Ge nako e ntše e eya, Thomas a mo netefaletša
gore bophelo bo ka ba kaone moo lefelong le leswa.

Go ile gwa ba bjalo, Magozwe a ya go dula ntlong ya tlhaka ye talamorogo. O be a dula le bašemane ba ba bedi ka phapošing e tee. Palo ka moka ya bašemane bao ba bego ba dula moo legaeng e be e le ba lesome. Ba be ba dula gape le Mmane Sissi le monna wa gagwe, dimpša tše tharo, katse le pudi ya go tšofala.

Magozwe o ile a thoma go ya sekolong le ge go be go le bothata go yena. Go be go na le tše ntši tše o a bego a swanetše go ithuta tšona. Ka nako ye nngwe o be a tlelwa ke kgopolo ya go tlogela. Efela a tlelwe ke kgopolo ya mofofiši wa difofane le sebakadi sa kgwele ya maoto bale ba ka gare ga dipuku tša dikanegelo. Go no swana le bona, le yena o ile a se nyame.

Ka letšatši le lengwe Magozwe o be a dutše ka ntle gona moo ntlong ya tlhaka ye talamorogo, a bala puku ya dikanegelo go tšwa sekolong. Thomas o ile a tla a dula kgauswi le yena. “Na kanegelo e bolela ka eng?” Thomas a mmotšiša. “E bolela ka mošemane yoo a ilego a ba morutiši,” Magozwe a fetola. “Na leina la mošemane yoo ke mang?” Thomas a botšiša. “Leina la gagwe ke Magozwe,” Magozwe a fetola bjalo ka go myemyela.

Storybooks South Africa

global-asp.github.io/storybooks-southafrica

Magozwe

Written by: Lesley Koyi

Illustrated by: Wiehan de Jager

Translated by: Dikeledi Queen Phokane

This story originates from the African Storybook (africanstorybook.org) and is brought to you by [Storybooks South Africa](https://global-asp.github.io/storybooks-southafrica) in an effort to provide children's stories in South Africa's many languages.

This work is licensed under a Creative Commons
[Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).